

**Tampereen Pyrintö r.y.
Koripallojaosto
Toimintakäsikirja**

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	4
1 Koripallojaoston toiminta	5
1.1 Toiminta-ajatus ja arvot	5
1.2 Toiminnan tavoitteet ja eettiset pelisäännöt	5
1.3 Organisaatio	6
1.3.1 Seura	6
1.3.2 Koripallojaosto	6
1.4 Koripallojaoston johtaminen ja päätöksenteko	7
1.5 Toiminnan suunnittelu	7
1.6 Koripallojaoston johtokunnan tehtävät	8
1.7 Talous	9
1.7.1 Jaoston tulorahoituksen lähteet	9
1.7.2 Jaoston menot	9
1.8 Delfin Basket	10
2 Koripallojaoston urheilutoiminta	11
2.1 Valmentaminen	11
2.1.1 Valmennuksen tavoitteet	11
2.1.2 Valmentajakoulutus	11
2.1.3 Valmentajakorvaukset	12
2.2 Roolit, vastuut ja oikeudet	12
2.2.1 Pelaajat	12
2.2.2 Valmennusjohto	13
2.2.3 Valmentaja	13
2.2.4 Joukkueenjohtaja	14
2.2.5 Joukkueen rahastonhoitaja	14
2.2.6 Vanhemmat	15
2.2.7 Toimitsijat	15
2.2.8 Erotuomarit	16
2.3 Sarjatoiminta	16
2.3.1 Kilpasarjat	16
2.3.2 Aikuisten alasarjat	16
2.4 Koripalloilua tukeva toiminta	17
2.4.1 Salivaraukset	17
2.4.2 Harjoitusvuorot	17
2.4.3 Vakuutukset	17
2.4.4 Matkustaminen	17
2.4.5 Varustehankinnat	18
2.4.6 Seurasiirrot	18

3	Koripallojaoston viestintä, sidosryhmät ja palkitsemiset	19
3.1	Viestintä	19
3.2	Jäsenrekisteri	19
3.3	Yhteistyötahot	20
3.3.1	Jaostojen välinen yhteistyö	20
3.3.2	Edustusjoukkueet	20
3.3.3	Kouluyhteistyö	20
3.3.4	Muut yhteistyötahot	21
3.4	Palkitsemiset ja muistamiset	21
4	Koripallojaoston toiminnan arviointi ja kehittäminen	22
4.1	Arviointi- ja kehittämisjärjestelmä	22
4.2	Toiminnan arviointi ja tavoitteiden toteutuminen	23
	Liite 1: Koripalloilun eettiset pelisäännöt	24
	Liite 2: Valmennus ikäluokittain	27
	Liite 3: Toimitsijaohjeita	33
	Liite 4: Tietoa erotuomaritoiminnasta	36
	Liite 5: Sarjailmoittautumiset ja ottelujärjestelyt	40
	Liite 6: Seuran ansiomerkit ja palkitseminen	41

Lisäksi aineistona Koripalloilu Pyrinnössä - ja Joukkueenjohtajan ohjeet -kirjaset.

Johdanto

Tampereen Pyrintö r.y.:n koripallojaoston toimintakäsikirja kuvaa Pyrinnön koripallotoimintaa lähtien toiminta-ajatuksesta ja organisoinnista ja päätyen tavoitteiden, erilaisten roolien ja vastuiden kuvauksiin. Toimintakuvauksissa keskitytään junioritoimintaan ja koripalloon kilpailulajina. Käsikirjassa kuvataan myös aikuisten pelaajien toimintaa kuitenkin niin, että edustusjoukkueiden tavoitteita ja toimintaa ei erikseen kuvata. Toimintakäsikirjaan on myös lisätty eritasoisia liitteitä ajatuksena tarjota kattava ohjekirja eri toimijoille. Olennainen osa kokonaisuutta ovat jo aiemmin ilmestyneet Hannu Kosken toimittamat "Joukkueenjohtajan ohjeet" ja "Koripalloilu Pyrinnössä" -ohjekirjat. Käsikirjassa on myös viittauksia seuran ja jaoston internet-sivuille. Koripallojaoston sivuilla on joukkueiden omia sivuja, käytännönläheisiä ohjeita, aikatauluja ja muuta materiaalia koripallon parissa toimiville.

Käsikirjan tavoitteena on auttaa Pyrinnön koripallotoiminnassa jo mukana olevia sekä uusia tulokkaita ymmärtämään ja jäsentämään toiminnan periaatteita sekä antaa käytännön ohjeita jokapäiväiseen työhön koripallojaoston eri osa-alueilla.

Käsikirjan ensimmäisen version toimituskuntaan ovat kuuluneet seuraavat koripallojaoston johtokunnan jäsenet:

Saila Asumaniemi
Pekka Eloranta
Sakari Summanen
Minna-Liisa Vesänen

Keskeisiä osia ensimmäisen version sisältöön sekä arvokkaita kommentteja ja korjauksia ovat tehneet mm. seuraavat jaoston jäsenet:

Ville Autio
Annikaisa Knuutila
Hannu Koski
Laura Ollila
Jukka Raja-aho
Kimmo Salonen

Toimituskunta kiittää kaikkia käsikirjan tekoon osallistuneita ja ottaa mielellään vastaan kommentteja, täsmennyksiä ja parannusehdotuksia. Jatkossa toimintakäsikirja päivitetään kerran vuodessa. Johtokunta nimeää päivittäjän.

1 Koripallojaoston toiminta

1.1 Toiminta-ajatus ja arvot

Tampereen Pyrinnön koripallojaoston toiminta-ajatuksena on *edistää koripalloharrastusta Pirkanmaalla siten, että mahdollisimman moni seuran jäsen harrastaisi koripalloa edellytystensä ja tarpeidensa mukaisesti.*

Tätä toiminta-ajatusta toteutetaan tarjoamalla seuran jäsenille koripalloon liittyvää valmennusta, koulutusta, harjoitustoimintaa, kilpailutoimintaa, nuorisotoimintaa, tiedotus- ja suhdetoimintaa, kuntoliikuntaa sekä muuta toimintaa tavoitteena kasvattaa lajin osaajia, hyviä kilpailijoita sekä yhteiskunnalle fyysisesti ja henkisesti vireitä ja hyödyllisiä kansalaisia. Tampereen Pyrinnön koripallojaoston johtokunta pyrkii lisäksi ehdotuksilla, anomuksilla ja aloitteilla kiinnittämään toiminta-alueensa viranomaisten sekä muiden yhteisöjen huomion koripalloon liittyviin liikuntakysymyksiin. Näiden lisäksi jaosto pyrkii vaikuttamaan omatoimisesti liikunnan kehittämiseen ja tarpeellisten harjoituspaikkojen ja -välineiden hankkimiseen ja hoitamiseen. Jaosto harjoittaa myös koripalloon liittyvää julkaisutoimintaa.

Tampereen Pyrinnön koripallojaosto perustaa toimintansa seuraaviin arvoihin: tuloksellisuus, vastuuntuntoisuus, tervehenkisyys, osaaminen ja tasapuolisuus.

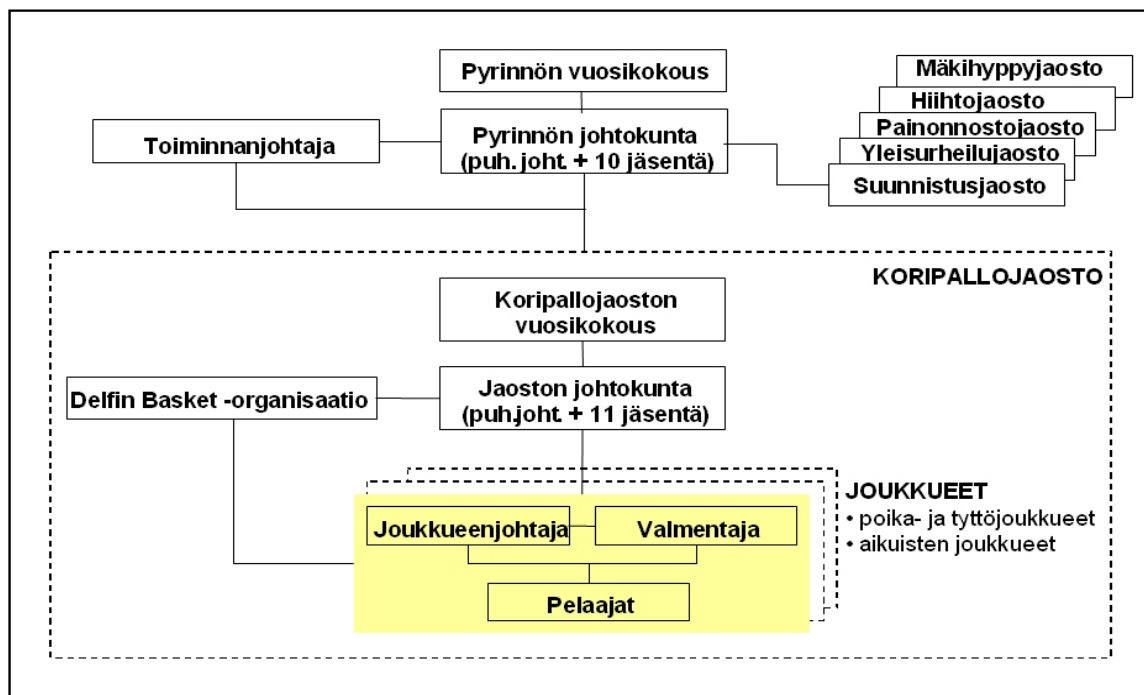
1.2 Toiminnan tavoitteet ja eettiset pelisäännöt

Tampereen Pyrinnön koripallojaosto edistää koripallokulttuuria toiminta-alueellaan harrastus- ja kilpailutoiminnan kautta. Jaosto pyrkii kasvattamaan koripalloa harrastavien määrää vuosittain ja tarjoamaan jokaiselle sopivaa koripallotoimintaa. Jaosto toimii osana Pirkanmaan seudun koripalloyhteisöä kumppaninaan mm. alueen muut koripalloseurat. Koripallojaoston toiminta perustuu taloudellisesti hallittuun kasvuun sekä tehokkaaseen yhteistyökumppanuuteen.

Tampereen Pyrinnön koripallojaoston toiminnan painopiste on junioritoiminnassa. Laadukkaan junioritoiminnan avulla Tampereen Pyrintö kasvattaa sekä uusia menestyviä pelaajia nuorten ja aikuisten kilpasarjoihin aina SM-sarjoja myöten, että valmentajia ja erotuomareita toimimaan aktiivisesti liikunnallisen harrastuksen parissa. Koripallojaosto aktivoi nuoria koripallon pariin ja nostaa lahjakkuudet esiin harrastajia unohtamatta. Kaikessa toiminnassa huomioidaan jaoston eettiset pelisäännöt.

Liite 1 Koripallojaoston eettiset pelisäännöt.

1.3 Organisaatio

Tampereen Pyrintö r.y.:n ja koripallojaoston organisaatio

1.3.1 Seura

Tampereen Pyrintö r.y. on yleisseura, jonka vuosikokouksessa valittu johtokunta on vastuussa seuran koko toiminnasta ja taloudesta. Seuran ohjelmassa olevista urheilulajeista päättää vuosikokous aina vuodeksi kerrallaan. Vakiintuneita urheilumuotoja edustavat hiihto-, koripallo-, painonnosto-, suunnistus- sekä yleisurheilujaostot. Myös mäkihyppy, keilailu, liikuntaleikkikoulu, pallokoulu ja cheerleadertoiminta kuuluvat seuran ohjelmaan.

Tampereen Pyrinnön toimisto tarjoaa avustavia ja hallinnollisia palveluja koripallojaoston käytännön toimintaan ja on myös jaoston keskeinen toimintapiste. Toimisto sijaitsee Klingendahlin kiinteistössä, Pyhäjärvenkatu 5 H 33200 Tampere.

Seuran toimintasäännöt ja muu informaatio ovat luettavissa osoitteessa: www.tampereenpyrinto.fi.

1.3.2 Koripallojaosto

Koripallojaoston ytimen muodostavat pienimpien pallokoulusta ja mikroikäisten joukkueista lähtien eri-ikäisten tyttöjen ja poikien koripallojoukkueet aina aikuisikäisten eritasoisiin joukkueisiin saakka. Joukkueiden ytimen taas muodostavat pelaajat, valmentajat ja joukkueenjohtaja. Koripallojaostolla on johtokunta ja Delfin Basket -organisaatio, joka vastaa vuotuisen koripalloturnauksen järjestämisestä.

1.4 Koripallojaoston johtaminen ja päätöksenteko

Koripallojaoston ylin päättävä elin on vuosikokous. Jaoston toiminnasta päätetään viimeistään helmikuussa pidettävässä vuosikokouksessa noudattaen soveltuvin osin niitä menettelytapamääräyksiä, jotka seuran säännöissä on annettu seuran toiminnan järjestämiseksi. Kokouksessa hyväksytään edellisen vuoden toimintakertomus ja tilinpäätös sekä tulevan vuoden strategian mukainen toimintasuunnitelma ja talousarvio, jotka esitetään seuran vuosikokoukselle vahvistettavaksi. Niin ikään kokous tekee seuran vuosikokoukselle esityksen jaostojohtokunnan puheenjohtajasta ja johtokunnan jäsenistä (4-11 kpl). Jaostojohtokunnan toimikausi päättyy seuraavan vuosikokouksen päättyessä.

Tampereen Pyrinnön toimintasääntöjen mukaan jaoston johtokunta johtaa jaoston operatiivista toimintaa ja taloudenpitoa itsenäisesti suhteessa seuraan. Jaoston tekemät oikeustoimet (mm. sopimukset, joilla on taloudellisia seuraamuksia) menevät kuitenkin seuran johtokunnan vahvistettaviksi. Jaostolla ei siis ole lopullista talousvastuuta.

Koripallojaoston käytännön toimintaa johtaa kolme tahoja: johtokunta, valmennusjohto ja joukkueenjohto. Kaksi viimeksimainittua ovat tarvittaessa johtokunnalle alisteisia, mutta toimivat kuitenkin yhdessä itsenäisesti omilla vastuualueillaan.

1.5 Toiminnan suunnittelu

Koripallojaoston toiminnan suunnittelu perustuu Tampereen Pyrinnön toimintasääntöihin. Jaoston johtokunta ottaa suunnittelussaan huomioon seuran johtokunnan määrittelemät tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Osana yleisseuraa koripallojaoston tilikausi on kalenterivuosi jaoston normaalista ja luontaisesta toimintakaudesta poiketen. Koripallojaoston johtokunta laatii vuosittain toimintasuunnitelman sekä talousarvion, joissa määritellään puitteet ja painopistealueet kunkin vuoden toiminnalle. Kunkin tilikauden lopussa laaditaan tilinpäätös sekä toimintakertomus. Edellä mainitut yhdistetään jaostoittain koko seuran kausikohtaisiksi toimintapuitteiksi. Jaostojen tilinpäätökset toimintakertomuksineen yhdistetään koko seuran kirjanpitoon ja tilinpäätökseen. Toimintasäännöt löytyvät Tampereen Pyrinnön sivuilta (<http://www.tampereenpyrinto.fi/koripallo/index.htm>).

1.6 Koripallojaoston johtokunnan tehtävät

- strategian, toimintasuunnitelman, taloussuunnitelman ja toimintakertomuksen laatiminen
- seuran tekemien toimintalinjausten toteuttaminen
- jaoston taloudenhoidosta vastaaminen
- päätöksenteko johtokunnan kokouksissa (9-11 kokousta/vuosi)
- vuosikokouksen valmistelu ja pitäminen
- jaoston työntekijöiden ohjaaminen (esimiehenä toimii jaoston puheenjohtaja)
- Pyrinnön muiden jaostojen kanssa tehtävästä yhteistyöstä sopiminen
- ulkoinen tiedottaminen ja mediakontaktien hoitaminen
- varainhankinta ja yhteydenpitäminen yrityksiin
- avustuksien hakeminen ja hoitaminen
- yhteistyösopimusten hoitaminen
- yhteydenpito Koripalloliittoon, Tampereen kaupunkiin, sponsoreihin, kouluihin ja muihin sidosryhmiin, edustaminen
- yhteydenpito muihin koripalloseuroihin
- osallistuminen jaoston kannalta tärkeiden toimielinten työskentelyyn
- huomionosoituksista sopiminen, esitysten tekeminen seuralle ansio- ja kunniamerkkien saajista ja palkittavien valinta
- uusien harrastajien hankkimisen avustaminen mm. lehti-ilmoituksin ja valmentajien rekrytoiminen
- joukkueiden kokoaminen ja kullekin tasolle sopivan valmennuksen järjestäminen
- harjoitusvuorojen anominen ja jakaminen
- päättäjäisten, vuosijuhlien ja muiden tilaisuuksien organisointi
- seurasirto-, lisenssi- ym. rekisteröintiasioiden hoitaminen
- kausikorttien jakokäytännöstä päättäminen
- yhteydenpito joukkueenjohtajiin ja valmentajiin
- sisäinen tiedottaminen, jaoston kotisivujen ylläpitäminen ja kehittäminen
- kausijulkaisun tekeminen ja näkyvyyden varmistaminen Pyrintöläinen – lehdessä
- seuratuotteiden myynnin organisoiminen
- Delfin Basket -turnauksen järjestelyjen organisoitumisen varmistaminen
- valmentaja-, pelaaja- ja muiden sopimusten teko
- valmentajakoulutuksien ja valmennusleirien järjestäminen
- toimitsijakoulutuksen järjestäminen
- talkootyön organisointi
- edustusjoukkueyhteistyön hoitaminen

Johtokunta voi järjestää tehtävien hoidon haluamallaan tavalla. Järjestäytyessään uusi johtokunta valitsee jaoston varapuheenjohtajan, jakaa jäsenilleen omat vastualueet ja tarvittaessa voi delegoida tehtäviä myös johtokunnan ulkopuolisille toimijoille. Johtokunta voi myös palkata henkilön tai henkilöitä hoitamaan jaostolle kuuluvia tehtäviä.

1.7 Talous

Koripallojaoston toimintamalli on perinteisesti ollut kaksijakoinen, mikä heijastuu myös taloudenhoitoon: jaosto huolehtii toiminnan organisoinnista sekä yleisten toimintapuitteiden ylläpidosta ja kustannuksista ja joukkueet puolestaan huolehtivat oman taloudenhoitonsa kautta omasta toiminnastaan.

Käytännön taloudenhoidossa koripallojaostolla on talousvastaava, jonka vastuulla on taloudellisen toiminnan koordinointi, jaoston budjetointi, seuranta sekä käytännön kassavirta. Hän huolehtii mm. jaoston maksuista ulkopuolisille tahoille, jaoston ja joukkueiden välisistä rahavirroista sekä tosineineiston asianmukaisuudesta jaoston ja seuran kirjanpitoon. Jokaisella joukkueella on rahastonhoitaja, joka yhdessä joukkueenjohtajan kanssa huolehtii oman joukkueensa rahavirroista ja tarvittavien selvitysten antamisesta jaoston ja seuran kirjanpitoon. Tarkempia tietoja joukkueiden taloudenhoidosta löytyy "*Joukkueenjohtajan ohjeet*" -oppaasta. Ohje löytyy Tampereen Pyrintön sivuilta (<http://www.tampereenpyrinto.fi/koripallo/index.htm>). Koripallojaostolla on oma pankkitili, jonka kautta jaoston rahaliikenne hoidetaan. Myös Delfin Basket -turnauksella on oma erillinen tili, jonka avulla turnauksen rahaliikenne pidetään erillään muusta toiminnasta. Kullakin joukkueella on oma pankkitilinsä, joka on seuran nimissä avattu.

1.7.1 Jaoston tulorahoituksen lähteet

- Kausimaksut
- Delfin Basket -turnauksen tuotto
- tuotemyynti
- talkootulot
- joukkueilta perittävät salivuokrat (läpilaskutuserä)
- osa kausijulkaisutuloista (päätetään kausikohtaisesti)

1.7.2 Jaoston menot

Jaosto kattaa tulorahoituksellaan pääosin seuraavia menoja:

- jaoston yhteiset kulut: hallintokulut, tiedottaminen, päättäjäiset jne.
- palkattujen ja otona toimivien työntekijöiden kulut ja kulukorvaukset
- sarjamaksut
- seurasiirrot ym. rekisteröintimaksut
- valmentajien kulukorvaukset
- valmentajien lisenssit
- valmentajien koulutus (liiton koulutus, itse järjestetyt koulutustilaisuudet)
- yleisurheilujaoston C-ikäisille ja vanhemmille koripallojoukkueille laatimat ja ohjaamat fyysisen valmennuksen kulut
- salivuokrat (joukkueilta perittävät salivuokrat ovat läpilaskutuserä.) Jaosto maksaa SM-sarjaottelujen salivuokrat ja jaoston yhteisten salivuorojen vuokrat)
- SM-sarjaottelujen erotuomarikulut
- puolet maajoukkueleirityskustannuksista
- edustusjoukkueiden sarjapaikkaan liittyvät kulut (kausikohtaisesti päätettävä jaostotuki)
- myytävien tuotteiden hankintakulut
- kausijulkaisukustannukset

1.8 Delfin Basket

Suomen suurimpiin koripalloturnauksiin kuuluva kansainvälinen Delfin Basket -turnaus toteutetaan vuosittain yhteistyössä Raholan Pyrkivän kanssa. Turnauksen organisaation keskeinen elin on järjestelytoimikunta, johon järjestävät seurat nimeävät vuosittain edustajansa. Järjestelytoimikunta voi nimetä muut tarpeelliset toimikunnat, eri osa-alueiden vastuuhenkilöt ja tarvittaessa johtoryhmän. Järjestelytoimikunnan puheenjohtajan nimeää Tampereen Pyrintö. Järjestelytoimikunta vastaa turnauksen käytännön järjestelyistä. Se nimeää turnaukselle johtajan ja pääsihteerin sekä muut tarvittavat toimihenkilöt. Näihin tehtäviin valitaan Tampereen Pyrinnön edustajat. Turnauksen läpivieminen edellyttää laajamittaista talkootyötä, johon osallistuvat kaikki koripallojaoston joukkueet. Turnauksen toiminnallinen ja taloudellinen järjestelyvastuu sekä turnauksen tuotto jaetaan järjestävien seurojen kesken vuosittaisen sopimuksen määrittelemässä suhteessa. Delfin Basket -turnaus on koripallojaostolle merkittävä tulolähde. Turnaus toteutetaan taloudellisessa mielessä omana erillisenä projektinaan, jolla on oma talousvastaavansa. Turnauksella on oma erillinen kirjanpito ja se kytetään koripallojaoston kirjanpitoon kirjaamalla osinko-osuus jaoston tuottoihin.

2 Koripallojaoston urheilutoiminta

Tampereen Pyrinnön koripallotoiminnan painopiste on juniorityössä. Laadukkaan junioritoiminnan avulla kasvatetaan uusia pelaajia sekä nuorten että aikuisten sarjoihin. Toiminta pyrkii olemaan kannustavaa ja mahdollisuuksia antavaa ja samalla vanhemmissa ikäluokissa myös kilpailutoimintaan painottuvaa ja vaativaa. Pelaajien taitojen kehittämisessä avainasemassa on joukkueen valmentaja.

2.1 Valmentaminen

2.1.1 Valmennuksen tavoitteet

Valmennuksen tavoitteena on tarjota juniorikoripalloilijalle:

- turvallinen harrastus joukkueessa yhdessä muiden kanssa
- perustiedot urheilusta ja koripallosta
- järjestää jokaiselle pelaajalle hänen kykyjään ja kehitystään tukeva peli- ja harjoitustaso omassa tai yhdessä muiden ikäryhmien kanssa
- mahdollisuus kilpailla ja kehittyä urheilijana, osaavassa valmennuksessa
- henkilökohtainen valmennussuhde
- hyvä tapa kohentaa ja ylläpitää kuntoa osaavassa valmennuksessa
- mahdollisuus tutustua muihin nuoriin urheilijoihin seurassa, alueella ja koko Suomessa
- elinikäinen harrastus koripallosta ja sen parissa toimimisesta
- edellytykset saada urheilusta jopa ammatti

Liite 2 kuvaa valmennuksen sisältöä ja tavoitteita ikäluokittain.

2.1.2 Valmentajakoulutus

Valmentaja on oikeutettu ja velvollinen kehittämään itseään valmentajana. Valmentaja osallistuu seuran tai liiton järjestämään koulutukseen yhteisesti sovittavassa laajuudessa. Valmentajille pyritään tarjoamaan heidän kehittymistään tukevia haasteita antamalla valmentajalle vähitellen haasteellisempia valmennustehtäviä. Seura kustantaa Suomessa tapahtuvan Koripalloliiton tarjoaman koulutuksen. Muiden tahojen järjestämästä koulutuksesta jaosto ja valmentajat sopivat erikseen. Seura järjestää myös itse koulutustapahtumia, joihin jokaisen valmentajan edellytetään osallistuvan. Seura rohkaisee ja tukee valmentajia osallistumaan valmentajaklinikoille, erilaisiin koulutuksiin sekä nuorten maajoukkuetoiminnan seuraamiseen. Seura järjestää valmentajille myös muita yhteisiä tapahtumia.

Valmentajakoulutuksista tiedotetaan seuran kotisivuilla.

2.1.3 Valmentajakorvaukset

Koripallojaosto maksaa valmentajalle valmentajasopimuksen mukaista kulukorvausta harjoituksista, otteluista yms. aiheutuneista matka- ja muista kuluista. Jaosto maksaa myös valmentajan lisenssin.

Joukkue hoitaa seuraavat asiat suoraan valmentajan kanssa:

- kuljetukset matkaotteluihin ja turnauksiin
- ruokailut peli- ja turnausmatkoilla. .

2.2 Roolit, vastuut ja oikeudet

Seuraavissa luvuissa kuvataan valmentamiseen ja urheilutoimintaan osallistuvien tahojen rooleja, vastuita ja oikeuksia.

2.2.1 Pelaajat

Pelaajat sitoutuvat omien joukkueidensa ja Tampereen Pyrintön yleisiin pelisääntöihin. Pelaajien tulee osallistua aktiivisesti harjoitteluun valmentajien laatimien ohjelmien mukaan. Pelaajien velvollisuutena on mm.:

- turvallinen harrastus joukkueessa yhdessä muiden kanssa
- kuunnella valmentajaa ja joukkueenjohtajaa sekä noudattaa heidän ohjeitaan
- keskittyä harjoitteluun ja pelaamiseen sovittujen sääntöjen mukaisesti
- noudattaa yhteisiä aikatauluja, antaa keskittymisrauha toisille pelaajille
- ymmärtää keskinäisissä tekemisissään, että kaikki ovat joukkueessa samanarvoisia ja kaikkia kohdellaan samalla tavalla
- ilmoittaa valmentajalle, jos on estynyt tulemasta harjoituksiin ja peleihin
- hoitaa koulu ja opiskelu kunnolla, koulutyön ja harjoittelun rytmittäminen on tärkeää
- käyttäytyä hyvin edustaessaan Pyrintöä niin kentällä kuin kentän ulkopuolellakin
- osallistua aktiivisesti mm. talkootöihin
- ymmärtää, että oikea ravinto on tärkeää; joukkueenjohtajat ja valmentajat opastavat pelaajia ravintoasioissa

Pelaajille tarjotaan valmennuksen lisäksi erillisiä koulutustapahtumia ja leirejä. Lisäksi pelaajilla on mahdollisuus osallistua peliturnauksiin ikäkausisarjoissa ja erilaisissa muissa turnauksissa. Nämä järjestetään mahdollisuuksien mukaan joko ilmaisina tai omakustanteisina tapahtumina.

Pelaajan liittyessä joukkueeseen valmentajat ja joukkueenjohtajat perehdyttävät pelaajan joukkueen toimintaan, harjoitteluun, pelisääntöihin yms. Lisäksi pelaajille sekä vanhemmille järjestetään perehdyttämispalavereja. Tämä koskee varsinkin nuorimpia ikäluokkia.

Kaikki pelaajat maksavat kausittain (syksy + kevät) jaostolle kausimaksun. Jaostojohtokunta määrittelee kausimaksun suuruuden vuosittain ja se sisältää myös seuran jäsenmaksun.

2.2.2 Valmennusjohto

Kunkin joukkueen valmennusjohdon muodostavat yleensä päävalmentaja, apuvalmentaja ja joukkueenjohtaja. He sopivat keskenään rooleista harjoituksissa ja pelitapahtumissa. Päävalmentajan tehtävänä on myös ohjata apuvalmentajaa. Pääsääntöisesti päävalmentaja päättää asioista keskusteltuaan apuvalmentajan ja joukkueenjohtajan kanssa. Valmennusjohdon pitää pyrkiä myös yhteistyöhön muiden joukkueiden valmennusjohdon kanssa. Yhteistyö tuo uusia ideoita valmennukseen ja mahdollistaa pelaajien kehityksen ikäkaudesta toiseen ja vie siten lajia eteenpäin. Keskusteltuaan apuvalmentajien ja joukkueenjohtajan kanssa päävalmentaja päättää joukkueen valmennuksesta, kilpailuihin osallistumisesta ja peluuttamisesta Pyrintön valmennuksen tavoitteiden mukaisesti. Joukkueenjohtajan tehtävät riippuvat hyvin paljon joukkueesta, sen valmentajasta ja muista sidoshenkilöistä. Valmentaja ja joukkueenjohtaja sopivat keskenään tehtäväjaosta. Joukkueenjohtajan ja valmentajan yhteistyö on molempien työn ja joukkueen päämäärien saavuttamisen kannalta ensiarvoisen tärkeää.

2.2.3 Valmentaja

Valmentajan tehtäviä ovat:

- harjoitusten suunnittelu ja pitäminen
- otteluiden ohjaaminen
- kauden suunnittelu yhdessä apuvalmentajien ja joukkueenjohtajan kanssa
- keskustelu ja sopiminen joukkueen kanssa sen sisäisistä pelisääntöistä
- joukkueen tavoitteiden asettaminen yhteistyössä joukkueenjohdon ja pelaajien kanssa
- jaoston eettisten pelisääntöjen noudattaminen

Valmentaja kehittää pelaajia noudattaen yleisiä valmennuksen tavoitteita. Valmentaja antaa parhaan osaamisensa pelaajiensa käyttöön ja korostaa pelaajille täsmällisyyden, valmentajan kuuntelemisen ja ohjeiden noudattamisen sekä toisten pelaajien huomioimisen tärkeyttä. Valmentajat edustavat koko seuraa kaikissa koripallotapahtumissa. Valmentaja sitoutuu noudattamaan seuran johdon hyväksymiä valmennuksen ja toiminnan periaatteita.

2.2.4 Joukkueenjohtaja

Joukkueenjohtajan tehtäviä ovat:

- kauden toiminnan suunnittelu yhdessä valmentajan kanssa
- joukkueen budjetin laatiminen yhdessä rahastonhoitajan ja valmentajien kanssa
- vanhempainiltojen järjestäminen
- tarvikkehankintojen (pöytäkirjat, huoltotarvikkeet jne.) tekeminen
- tiedottaminen pelaajille ja vanhemmille
- otteluiden järjestäminen
- kuljetusten organisointi
- puffetin järjestäminen
- varainhankinnan järjestäminen, tarvittaessa joukkuemaksujen kerääminen
- jaoston kausimaksujen kerääminen
- joukkueen maksujen hoitaminen
- pelaajalisensseistä huolehtiminen.
- tulo- ja menoselvityksen antaminen koripallojaostolle kuukausittain
- yhteydenpito koripallojaostoon
- Delfin Basket -turnauksen tehtävien organisointi.

Joukkueet toimivat itsenäisesti ”*Joukkueenjohtajan ohjeet*” -oppaan sekä tämän toimintakäsikirjan antamien suuntaviivojen ja ohjeistusten mukaisesti. Myös ”*Koripalloilu Pyrinnössä*” -ohje määrittelee yksityiskohtaisia tehtäviä joukkueenjohtajalle. (<http://www.tampereenpyrinto.fi/koripallo/index.htm>).

2.2.5 Joukkueen rahastonhoitaja

Rahastonhoitaja vastaa yhdessä joukkueenjohtajan ja valmentajan kanssa joukkueen talouden suunnittelusta ja pidosta. Rahastonhoitaja vastaa kirjanpidosta ja tarvittavien maksujen hoitamisesta joukkueenjohtajan ja valmentajan ohjeiden mukaisesti. Rahastonhoitaja toimittaa myös tarvittavat kuitit koripallojaostolle. ”*Joukkueenjohtajan ohjeet*” sekä ”*Koripalloilu Pyrinnössä*” määrittelevät maksettavat maksut. (<http://www.tampereenpyrinto.fi/koripallo/index.htm>).

2.2.6 Vanhemmat

Joukkueiden toiminnan järjestelyt *pelaamista ja valmentamista lukuun ottamatta* ovat pitkälti vanhempien aktiivisuuden ja talkootyön varassa. Ikäluokasta ja toiminnasta riippuen tehtävät vaihtelevat jonkin verran joukkueittain. Seuraavat tehtävät kuuluvat vanhemmille:

- pelaajien kuljettaminen harjoituksiin ja peleihin
- toimitsijatehtävät peleissä
- puffetin järjestäminen pelien yhteydessä
- turnausjärjestelyt yhdessä joukkueenjohtajan kanssa
- joukkueen varainhankinta
- Delfin Basket -turnauksen työhön osallistuminen.

”Koripalloilu Pyrinnössä” –ohje, joka on saatavilla Pyrinnön koripallojaoston internetsivuilta (<http://www.tampereenpyrinto.fi/koripallo/index.htm>), selventää myös vanhempien tehtäviä yksityiskohtaisesti.

2.2.7 Toimitsijat

Yksi onnistuneen koripallotapahtuman edellytyksistä ovat osaavat toimitsijat, jotka toimivat saumattomassa yhteistyössä erotuomareiden kanssa. Koripallojaosto kouluttaa pelaajista, vanhemmista ja muista toimijoista otteluissa tarvittavat toimitsijat. Joukkueenjohtajat vastaavat siitä, että otteluissa on riittävä määrä koulutettuja toimitsijoita. Toimitsijana toimiminen auttaa myös ymmärtämään sekä pelaajana että katsojana paremmin pelin luonnetta ja sen hienouksia.

Seura järjestää syksyllä ja ennen jokaista Delfin-turnausta ja muulloinkin tarvittaessa toimitsijakoulutusta sekä kannustaa osallistumaan Koripalloliiton järjestämiin koulutustilaisuuksiin. Toimitsijoihin kuuluvat:

- kirjuri
- ajanottaja
- tulostaulun hoitaja
- 24-sekunnin kellon hoitaja
- tilastoija
- sanelija(t)
- kuuluttaja

Toimitsijarooleista osan voi hoitaa niin, että yksi henkilö hoitaa useamman roolin riippuen pelisalin laitteista. Jokaiseen otteluun tarvitaan vähintään kirjuri ja ajanottaja, muut tehtävät hoidetaan liiton määräysten tai ottelun vaativuuden ja luonteen mukaan.

Liite 3 kuvaa toimitsijoiden tärkeimmät tehtävät.

2.2.8 Erotuomarit

Erotuomaritoiminta on keskeinen osa koripallotoimintaa. Koripallojaosto suosittelee ja ohjaa erotuomaritoiminnasta kiinnostuneita harrastajiaan osallistumaan Koripalloliiton järjestämiin erotuomarikoulutuksiin ja tukee heitä mm. osallistumalla koulutuskuluihin. Erotuomaritoimintaan liittyvää materiaalia löytyy Koripalloliiton internetsivuilta linkistä:

http://www.koris.net/info/saannot/erotuomarin_ohjesaannot/

Liite 4 antaa lisätietoa erotuomareiden toiminnasta.

2.3 Sarjatoiminta

2.3.1 Kilpasarjat

Pyrintön tahtotila on, että joukkueet osallistuvat kilpasarjoihin. Ottelut ovat harjoittelun ohella oleellinen osa lajia. Hyvä tapa saada joukkueelle oikeantasoisia otteluja tasaisesti koko kauden ajaksi, on osallistua Koripalloliiton järjestämiin sarjoihin.

Pyrintön tavoitteena on olla vuosittain mahdollisimman monen joukkueen voimin edustettuna aikuisten sekä A- ja B-junioritason SM-sarjoissa. Näin turvataan pelaajille mahdollisuus jatkuvaan kehitykseen heidän pelatessaan parhaita vastustajia vastaan. Sopivin sarjataso on kuitenkin aina arvioitava joukkue- ja ikäluokkakohtaisesti.

Liite 5 sisältää ohjeita sarjapelien järjestämiseen.

2.3.2 Aikuisten alasarjat

Varsinaisen juniori- ja edustusjoukkuetoiminnan ohella koripallojaosto pyrkii saamaan useita joukkueita aikuisten eri alasarjoihin. Näissä joukkueissa A- ja B-ikäisillä junioripelaajilla on mahdollisuus saada kokemusta aikuisten sarjojen pelaamisesta yhdessä juniori-ikäisten ylittäneiden pelaajien kanssa. Samoin alasarjoissa on edustusjoukkueissa vähemmän peliaikaa saavalla mahdollisuus pelata. Kaikki alasarjojen joukkueiden pelaajat maksavat kausimaksun. Alasarjajoukkueille järjestetään mahdollisuuksien mukaan myöhäisiä arki-illan harjoitusvuoroja kuitenkin niin, että harjoitussaleja ei priorisoida ohi juniorijoukkueiden. Alasarjajoukkueilla oltava nimetty yhdyshenkilö, joukkueen nimi on oltava identifioitavissa Pyrintön joukkueeksi ja pelaajien lisensseissä seurana oltava Tampereen Pyrintö.

2.4 Koripalloilua tukeva toiminta

2.4.1 Salivaraukset

Tampereen kaupungin liikuntatoimen alaisten palloilusalien ja koulujen salien varaukset hoitaa johtokunnan siihen nimeämä henkilö saatuaan tiedon joukkueiden salitarpeista. Joukkueet harjoittelevat pääosin ko. liikuntatoimen alaisissa saleissa ja salivuorot jaetaan eri ikätason joukkueiden valmennusohjelman mukaisesti saatujen vuoromäärien puitteissa. Yksityisten salien vuorot joukkueet anovat ja hoitavat itse.

Liite 5 sisältää ohjeet sarjapeleihin ilmoittautumiseen ja otteluiden järjestämiseen.

2.4.2 Harjoitusvuorot

Johtokunnan vuosittain nimeämä salivuorovastaava jakaa harjoitussalivuorot syksyllä, heti kun ko. vuorot kaupungin liikuntatoimesta saadaan ja joukkueet ovat ilmoittaneet toiveensa. Salivuorovastaava käsittelee muutos- ja lisätarpeita koko kauden ajan. Mahdolliset ulkopuoliset salivuorojen peruuntumiset on syytä ilmoittaa salivuorovastaavalle.

2.4.3 Vakuutukset

Koripallojaoston johtokunta edellyttää, että kaikilla Pyrinnön pelaajilla on voimassaoleva tapaturmavakuutus. Pelaajat vastaavat itse omasta vakuutusturvastaan. Yleisimmin tämä hoidetaan siten, että hankittaessa vuotuinen Koripalloliiton pelaajalisenssi maksetaan myös liiton järjestämä urheiluvakuutus.

Juniorit, jotka eivät pelaa läntisen alueen tai liiton järjestämissä sarjoissa, eivät tarvitse varsinaista pelaajalisenssiä. Heille suositellaan hankittavaksi liiton koripallokoululisenssi, joka sisältää ryhmätapaturmavakuutuksen. Harjoitus- ja ottelutapahtumiin liittyy aina tapaturmariski. Siksi on tärkeää, että jokaisella juniorilla on voimassaoleva tapaturmavakuutus, joka sisältää ns. urheilulisän tai että urheiluvammaa ei ole siitä erityisesti poisrajattu. Vanhempia kehotetaankin tarkistamaan juniorinsa vakuutustilanne tältä osin ja erityisesti vanhempien junioreiden osalta arvioimaan vakuutuksen kattavuuden riittävyys.

Seuralla on vastuuvakuutus, joka korvaa ulkopuolisille tahoille aiheutetut vahingot. Vakuutuksen piiriin kuuluu esim. joukkueiden varainhankintatarkoituksessa tekemä talkootyö.

2.4.4 Matkustaminen

Joukkueet vastaavat itse omista matka- ja järjestelykustannuksistaan koskien ottelu- ja turnausmatkoja kotimaassa ja ulkomailla. Joukkueilla on mahdollisuus anoa Tampereen kaupungilta avustusta ulkomaille suuntautuviin turnausmatkoihin. Tällöin anomus esitetään jaoston puheenjohtajan kautta seuralle, joka koordinoi asiaa kaupunkiin päin. Koripallojaoston johtokunta päättää viime kädessä avustusten jakoperusteista. Matkakorvausten määrittelyssä noudatetaan Koripalloliiton vahvistamia matkustussääntöjä.

2.4.5 Varustehankinnat

Jokainen joukkue vastaa itsenäisesti peliasujen, ensiaputarvikkeiden, pallojen ym. tarvittavien varusteiden hankinnasta. Seuralla on yhteistyösopimuksia urheilutarviketoimittajien kanssa, mikä kannattaa ottaa huomioon hankintoja tehtäessä. Peliasujen osalta jaosto koordinoi hankintoja asujen yhtenäisen ilmeen ylläpitämiseksi.

Koripallojaostolla ja seuralla on myynnissä erilaisia seuratuotteita, joista on saatavissa tietoa mm. jaoston kotisivuilta.

2.4.6 Seurasiirrot

Pelaajan vaihtaessa seuraa siirtomenettelyssä noudatetaan Koripalloliiton antamaa ohjeistusta ja sääntöjä. Lähtiessään seurasta pelaaja toimittaa seurasiirtolomakkeen seuran toimistoon allekirjoitettavaksi, jolloin samalla tarkistetaan onko pelaajan velvoitteet seuraa kohtaan täytetty.

Saapuessaan seuraan pelaaja toimittaa lähtöseuran tiedoilla ja allekirjoituksilla täydennetyn lomakkeen seuran toimistoon. Koripallojaosto huolehtii seurasiirtolomakkeen toimittamisesta Koripalloliittoon ja siirron edellyttämistä maksuista. Pelaajan edustuskelpoisuus uudessa seurassa määräytyy liiton säännösten mukaisesti. Muut siirtoon liittyvät käytännön järjestelyt hoidetaan sen joukkueen kanssa, johon pelaaja on siirtynyt.

3 Koripallojaoston viestintä, sidosryhmät ja palkitsemiset

3.1 Viestintä

Koripallojaosto järjestää vähintään kerran kaudessa tiedotustilaisuuden joukkueenjohtajille. Ennen toimintakauden alkua pidettävässä tilaisuudessa käydään läpi kauden taloudelliset toimintaperiaatteet, maksut jne. Seuran ja jaoston internet sivuja käytetään tiedottamiseen soveltuvin osin. Jokaisen joukkueen yhteystiedot kerätään syksyllä ja tiedottaminen joukkueisiin hoidetaan suurelta osin sähköpostin välityksellä.

Pyrintö koripallotoiminnan esittelemisen tärkein väline on omat nettisivut. Niiltä löytyvät joukkueita, valmentajia ja vanhempia koskevat toiminnan periaatteet, erilaiset ohjeistukset sekä ajankohtaiset asiat. Nettisivut ovat myös tärkein tiedotuskanava tulevista tapahtumista.

Koripalloilua pidetään esillä neljä kertaa vuodessa ilmestyvässä Pyrintöläinen-lehdessä. Koripallojaosto julkaisee marraskuussa toimintaa ja joukkueita esittelevän kausijulkaisun.

Kauden alussa mainostetaan muun muassa Aamulehden ja Tamperelaisen harrastusliitteissä. Keväisin kaupungin kaikilla ala-asteilla jaettavaan liitteeseen toimitetaan tietoa jaoston kesätoiminnasta ja syksyllä alkavista uusista ryhmistä. Koripalloharrastuksen pariin innostavia mainoslehtisiä jaetaan erilaisissa aiheeseen liittyvissä tapahtumissa ja miesten joukkueen tekemillä koulukäynneillä.

Delfin-turnauksesta ilmoitetaan myös Kori-lehdessä. Joukkueet jakavat Delfin-esitteitä käymissään turnauksissa sekä kotimaassa että ulkomailla. Sisäistä viestintäänsä joukkueet hoitavat sähköpostein ja omilla www-sivuillaan.

Tieto kotipeleistä löytyy jaoston nettisivuilta ja Aamulehden Minne mennä tänään -palstalta, jonne pelitiedot toimittaa jaoston tehtävään nimeämä henkilö peliohjelmalistan mukaan. Pelien tulokset kukin joukkue ilmoittaa itse medialle, lähinnä Moron urheilusivuille, sekä lajiliittoon ja muille tahoille. Juniori- ja Delfin -turnausjuttuja pyritään saamaan paikallisiin tiedotusvälineisiin.

Koripalloilua tehdään tutuksi juniorien vanhemmille sekä Pyrintö muiden jaostojen jäsenille kutsumalla heidät kerran kaudessa vieraksi Pyrintö miesten SM-sarjaotteluun.

3.2 Jäsenrekisteri

Seuran tehtävänä on ylläpitää jäsenrekisteriä, jota päivitetään säännöllisesti. Pelaajien jäsenmaksut sisältyvät koripallojaoston kausimaksuun ja jaosto sekä Pyrintö toimisto yhdessä tarkastavat rekisterin vuoden alussa.

Koripallojaostolla on ajantasaiset valmentaja- ja joukkueenjohtajalistat nimineen ja yhteystietoineen. Jokaisella joukkueella on ajan tasalla olevat pelaajaluettelot yhteystietoineen.

3.3 Yhteistyötahot

3.3.1 Jaostojen välinen yhteistyö

Seuran eri jaostojen välisellä yhteistyöllä saadaan kunkin jaoston tietotaitoa toisten jaostojen käyttöön. Yleisurheilujaosto osallistuu koripallojaoston joukkueiden fyysiseen valmennukseen yhdessä lajivalmentajan kanssa ja erillisen ohjelman mukaan.

Mini- ja mikroiässä suositellaan eri jaostojen välillä "lajivaihtoa" esim. 1-2 viikon ajan kaudessa.

Seuran organisoimien suur tapahtumien järjestelyissä käytetään talkoolaisten vaihtoa tapahtumien luonteen ja tarpeen mukaan.

3.3.2 Edustusjoukkueet

Kokonaisvastuu edustusjoukkueiden toiminnasta kuuluu koripallojaostolle ja seuralle yhteisesti. Käytännön toimintaa ja varojen hankintaa ohjaavat ja toteuttavat erilliset taustaryhmät, jotka raportoivat toiminnastaan säännöllisesti jaoston ja seuran johtokunnalle. Taustaryhmiin kuuluu normaalisti mm. koripallojaoston, seuran sekä yhteistyökumppaneiden edustajia.

Juniorijoukkueet osallistuvat erikseen laaditun vuorolistan mukaan 2-3 kertaa kaudessa edustusjoukkueiden kotipelitapahtumien järjestelytehtäviin. Samoin vastavuoroisesti edustusjoukkueiden pelaajista nimetään kullekin joukkueelle oma kummipelaaja. Kummipelaaja vierailee kummijoukkueensa harjoituksissa, vetää harjoituksia ja kannustaa otteluissa erikseen sovittavan aikataulun mukaan.

3.3.3 Kouluyhteistyö

Koripallojaosto järjestää syksyisin käyntejä Tampereen koulujen ala-asteille tarkoituksenaan tutustuttaa oppilaita lajiin. Koulukäynneillä on mukana edustusjoukkueiden pelaajia pitämässä malliharjoituksia ja innostamassa näin seuraan uusia harrastajia. Keväisin junioripäällikön keräämä ryhmä käy kouluvierailuilla ja vie tietoa seuran kesäkerhoista ja muista tapahtumista.

3.3.4 Muut yhteistyötahot

Koripallojaosto käyttää ja hyödyntää seuran eri yhteistyökumppanien kanssa tekemiä sopimuksia. Hyvänä esimerkkinä tästä on urheiluvälineiden ja – varusteiden hankintaan liittyvät sopimukset.

Omaa ja juniorijoukkueiden varainhankintaa koripallojaosto pyrkii kehittämään mm. kausijulkaisumainontaan liittyvällä yritys yhteistyöllä. Edustusjoukkueet hankkivat yrityksistä ja muista tahoista omat tukijansa ja sponsorinsa toimintansa rahoittamiseksi.

Koripallojaostolle luontaisia ja läheisiä yhteistyökumppaneita ovat Suomen Koripalloliitto sekä muut koripalloseurat niin koti- kuin ulkomailla. Jaosto kannustaa jäseniään osallistumaan liiton luottamustoimiin eri muodoissaan. Yhteistyötä muiden seurojen kanssa toteutetaan mm. erilaisten keskinäisten turnausten muodossa sekä järjestämällä kaikille avoimia valmennusklinikoita.

Tampereen kaupungin liikuntatoimi on tärkeä ja luonnollinen yhteistyötaho niin koripallojaostolle kuin koko seurallekin. Paitsi liikuntapaikoista vastaavana ja salivuorojen myöntäjänä sen rooli korostuu myös avustus- ja muussa yhteistyötoiminnassa koskien niin koripallojaoston toimintaa kuin Delfin Basket –turnaustakin.

3.4 Palkitsemiset ja muistamiset

Koripallojaoston vuosittaiset palkitsemiset tapahtuvat koripallojaoston kauden päättäjaisissä toukokuussa sekä koko seuran palkitsemistilaisuudessa joulukuussa. Koripallojaoston johtokunta tekee päätökset palkittavista pelaajistaan (2/joukkue), toimijoista ja muista mahdollisista ansiotuneista henkilöistä. Lisäksi joukkueet voivat esittää omasta ryhmästään pelaajia palkittaviksi päättäjätalaisuudessa. Lisäksi ulkopuoliset tahot voivat jakaa palkintojaan em. tilaisuuksissa.

Tampereen Pyrinnön kunnia-, ansio- ja tunnustusmerkkejä sekä standaareja annetaan henkilöille ja yhteisöille, jotka ovat edistäneet Tampereen Pyrintö r.y.:n toimintaa taikka muuten työskennelleet merkittävästi maan urheilun hyväksi.

Liite 6 kuvaa Tampereen Pyrinnön ja Koripalloliiton eri ansiomerkit sekä palkitsemisperiaatteet.

4 Koripallojaoston toiminnan arviointi ja kehittäminen

4.1 Arviointi- ja kehittämisjärjestelmä

Urheiluseuratoiminnan kehittäminen edellyttää tavoitteenasettelua sekä toiminnan jatkuvaa seuranta- ja arviointia. Tampereen Pyrinnössä seuranta- ja kehitystyö tapahtuu monella eri tasolla sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Ylimmällä tasolla tätä prosessia toteuttaa seuran johtokunta määrittämällä eri jaostojen yhteiset tavoitteet ja toiminnan kehittämisen painopistealueet sekä valvomalla ja arvioimalla eri tavoin jaostojen toimintaa.

Koripallojaoston johtokunnan keskeisiä työvälineitä arviointi- ja kehittämismielessä ovat:

- vuotuiset toimintasuunnitelmat; niissä määritellään kehittämisen painopistealueet ja tavat
- budjetit ja niiden seuranta; ne määrittävät taloudelliset reunaehdot toiminnan kehittämiseksi ja arvioimiselle
- vuotuiset toimintakertomukset; ne sisältävät menneen kauden arviointia yleensä ja informaatiota tavoitteiden saavuttamista mittaavista tekijöistä.

Koripallojaoston johtokuntaa valittaessa kiinnitetään huomiota siihen, että sen jäsenenä on myös valmentajien ja pelaajien vanhempien edustajia. Näin saadaan aikaan suora kaksisuuntainen tiedonkulku johtokunnan ja kentän toimijoiden välillä.

Valmentajat antavat pelaajille kauden aikana palautetta heidän harjoittelustaan ja kehittymisestään. Valmentajat kuuntelevat myös pelaajia ja kertovat yhteispalavereissa joukkueen tavoitteista. Kauden lopussa joukkue arvioi yhdessä mennyttä kautta ja miettii tulevaa kautta ja sen tavoitteita.

Valmentajille annetaan palautetta valmentajapalavereissa ja koko kauden ajan joukkueilta valmentajien yhteyshenkilön kautta johtokunnalle tulevien palautteiden myötä. Joukkueenjohtajien palautteita saadaan 1-2 kertaa kaudessa järjestettävissä joukkueenjohtajapalavereissa.

Jaostojohtokunta tekee joka kevät valmentajille ja satunnaisesti joukkueenjohtajille kyselyn. Kyselyssä kartoitetaan plussat ja miinukset jaoston toiminnasta sekä valmentajien jatkosuunnitelmat. Ulkoinen palaute jaoston ja koko seurankin toiminnasta saadaan esim. yhteisissä neuvotteluissa kaupungin edustajien kanssa.

4.2 Toiminnan arviointi ja tavoitteiden toteutuminen

Toimintaa ja tavoitteiden saavuttamista mitataan seuraavasti:

- lisenssipelaajien määrä
- joukkueiden määrä
- valmentajien määrä /joukkue (keskimäärin)
- valmentajien koulutustaso ja muutos edelliseen vuoteen
- järjestettyjen turnausten määrä
- osallistuttujen turnausten ja leirien määrä
- nuorten maajoukkuepelaajien määrä
- osallistumis- % johtokunnan kokouksiin
- SM- ja aluesarjojen mitalien lukumäärä
- SM-sarjan ja valtakunnallisten 1-divisioonajoukkueiden määrä
- luottamustoimet liiton ja alueen elimissä
- edustusjoukkueiden menestys omissa sarjoissaan
- juniorijoukkueiden tulo- ja menorahoitus.

Mittareiden keruusta vastaavat johtokunta ja sen puheenjohtaja. Määrät, arvot ja tulokset kirjataan vuosittain johtokunnan tekemään toimintakertomukseen. Jaosto hyödyntää saatuja tuloksia toiminnan kehittämisessä edelleen.

Liite 1: Koripalloilun eettiset pelisäännöt

VALMENTAJA:

- Kunnioittaa jokaisen urheilijan oikeuksia ja ymmärtää jokaisen urheilijan arvon omassa ryhmässään riippumatta tämän taustasta tai kyvyistä.
- Asettaa urheilijan hyvinvoinnin ja turvallisuuden aina tuloksenteon edelle.
- Pyrkii estämään asiattomia käyttäytymistä ja kielenkäyttöä omassa joukkueessaan sekä kaikissa mahdollisissa sidosryhmissä.
- Ei koskaan aseta itseään sellaiseen tilanteeseen, jossa haavoittuvan urheilijan hyväksikäyttö tai huono kohtelu voisi olla edes teoriassa mahdollista.
- Varmistaa olevansa riittävän hyvin koulutettu tehtävään, jossa hän seurassa toimii. On halukas kehittämään itseään valmentajana ja käyttämään hyväkseen seuran ja Suomen Koripalloliiton tarjoamat koulutusmahdollisuudet.
- Ymmärtää valmentajan roolin asettamat vaatimukset ja valmentaja-urheilija-suhteen herkkyyden sekä etenkin ystävyyden ja intimitetin terveeseen suhteeseen.
- On vastuussa siitä, että on suunnitellut jokaisen harjoituksen etukäteen niin hyvin, että joukkueen jokaisella urheilijalla on mahdollisuus tehdä kykyjensä mukainen, hyödyllinen harjoitus.
- On aina valmis selittämään urheilijoilleen, millaisesta harjoituksesta on kysymys ja miksi se tehdään.
- Ymmärtää, että jokainen harjoitus on vedettävä intohimoisesti, korostaa urheilun positiivisia puolia. Tärkeitä ovat rehti peli, kaikkensa yrittäminen ja terveys.
- Käyttäytyy ja toimii esimerkillisesti harjoituksissa ja kaikissa muissa mahdollisissa urheilijan kohtaamistilanteissa. Valmentajalle ainoa mahdollinen toleranssi on nollatoleranssi koskien tupakointia, alkoholinkäyttöä ja huumausaineiden sekä kiellettyjen lääkeaineiden käyttöä.
- On aina roolimalli ja kunnioittaa tätä asemaansa sekä ymmärtää sen sisältämät vaatimukset.
- Pyytää aina luvan ja selittää tarkoituksen koskettaessaan urheilijaa. Ymmärtää nuoren urheilijan herkkyyden kyseisessä tilanteessa.
- Toimii aina vilpittömässä yhteistyössä urheilijoiden parhaaksi muiden valmentajien, managerien, lääkäreiden, fysioterapeuttien, seurajohdon, urheilijoiden vanhempien ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Kuuntelee ja ymmärtää urheilijoitaan joka tilanteessa ja saa heidät tuntemaan, että he ovat valmentajalle tärkeitä harjoituksissa ja myös niiden ulkopuolella.
- Suhtautuu urheilijoiden antamaan palautteeseen aina vakavasti. Ymmärtää urheilijan mahdollisia ongelmia ja on valmis ymmärtämään, että koti ja koulu voivat olla monissa tapauksissa urheilijalle vähintään yhtä tärkeitä - elleivät tärkeämpiäkin - kuin urheileminen.

- Ymmärtää, ketä hänen on järkevää valmentaa ja jos omat kyvyt eivät riitä valmentamaan urheilijaa tämän potentiaalin sallimissa rajoissa, ymmärtää ohjata urheilijan osaavampiin käsiin. Ajattelee aina urheilijan parasta eikä koskaan aseta omaa etuaan tämän edelle.
- Kunnioittaa myös toisia valmentajia sekä heidän toimintatapojaan, eikä havittele tai tavoittele toisen valmentajan valmennettavia.
- Reagoi poikkeuksetta jokaiseen tilanteeseen, jossa näkee urheilijoita kohdeltavan fyysisesti, verbaalisesti tai muilla tavoin sopimattomasti, ja raportoi näistä tilanteista aina seuran johdolle.
- Ymmärtää kodin ja urheilijan läheisten merkityksen. Ei ylitä valtuuksiaan vain urheilutulosten saavuttamiseksi, jos urheilijan henkilökohtainen elämä sotii sitä vastaan. On aina valmis keskustelemaan em. asioista urheilijan ja kodin ehdoilla.

URHEILIJJA:

- Ymmärtää vastuunsa urheilijana ja ihmisenä sekä lupaa käyttäytyä hyvin ja vastuullisesti harjoituksissa, otteluissa ja muissa yhteisissä tapahtumissa.
- Kohtelee muita urheilijoita kunnioittavasti ja korrektisti, hyväksyy sekä harjoituskavereidensa että kilpakumppaneidensa erilaisuuden ja yksilöllisyyden koskaan väheksymättä tai halveksimatta heitä.
- Ei koskaan saata omaa seuraansa tai joukkuettaan huonoon valoon. Arvostaa seuraansa sekä sen toiminnassa mukana olevien ihmisten panosta. Ymmärtää, että jokainen koripalloilun parissa toimiva henkilö on mukana omasta tahdostaan ja halustaan.
- Osallistuu aina harjoituksiin intohimoisesti ja haluaa harjoitella niin hyvin kuin pystyy.
- Ilmoittaa valmentajalleen aina, jos saa valmennusapua jostakin muualta tai jos haluaa valmentautumaan jonkun toisen valmentajan opeilla.
- Noudattaa aina valmentajansa antamia ohjeita ja ilmoittaa, jos on niistä eri mieltä. Kysyy aina, kun haluaa tietää, miksi jotakin harjoitusta tehdään.
- Sitoutuu tulemaan aina ajoissa harjoituksiin ja asennoitumaan niihin parhaan kykynsä mukaan innostaen myös joukkueovereitaan.
- Ymmärtää oikean ravinnon, unen, lihashuollon sekä terveellisten elintapojen merkityksen omassa urheiluharrastuksessaan.
- On valmis keskustelemaan valmentajansa kanssa, jos jokin henkilökohtainen asia esimerkiksi koulussa tai kotona estää tai vaikeuttaa harjoittelua tai kilpailemista.
- Ymmärtää roolinsa urheilijana sekä mahdollisena esikuvana sekä sen asettamat vaatimukset. Sitoutuu noudattamaan hyviä ja esimerkillisiä elintapoja harjoituksissa, otteluissa sekä kaikissa muissa yhteisissä tapaamisissa.
- Ilmoittaa heti seuran johdolle tai muille valmentajille, jos havaitsee valmentajien tai muiden urheilijoiden käyttäytyvän epäasiallisesti tai sopimattomasti.
- On valmis ottamaan henkilökohtaisesti vastuun siitä, että hoitaa aina parhaalla mahdollisella tavalla verryttelyt, venyttelyt, harjoitukset ja ottelut.
- Haluaa kilpailla ja antaa aina kaikkensa, eikä suhtaudu kilpailemiseen yliolkaisesti. Yrittää aina parhaansa. Pitää kunnia-asiana seuransa edustamista sekä Pyrinnön paidan pukemista päälle.

- Kunnioittaa valmentajaansa sekä kaikkia muita sellaisia ihmisiä kotona, koulussa ja urheiluseurassa, jotka vaikuttavat positiivisesti hänen harjoitteluunsa ja urheilemiseensa.

SIDOSRYHMIEN JÄSENET:

(Tässä tarkoitetaan kaikkia pyrintöläiseen urheiluun sidoksissa olevia tahoja, kuten toimitsijat, tuomarit, seuran muiden jaostojen jäsenet, urheilijoiden vanhemmat, tukiryhmät ja mahdolliset sponsorit.)

- On tutustunut edellä kirjattuihin valmentajan ja urheilijoiden vastuihin, velvollisuuksiin ja oikeuksiin ja sitoutuu soveltamaan niihin kirjattuja periaatteita omissa Pyrintöön ja urheilemiseen liittyvissä toimissaan.
- Erityisesti huolehtii siitä, että kaikkia oman seuran, ja otteluissa/turnauksissa kaikkien muidenkin seurojen urheilijoita, heidän valmentajiaan, huoltajiaan ja vanhempiaan sekä peleihin saapuneita katsojia kohdellaan asiallisesti, tasapuolisesti, oikeudenmukaisesti ja heidän persoonallisuuttaan kunnioittaen unohtamatta yksittäistapauksissa urheilullisuuden kirjoittamattomia pelisääntöjä.
- Harjoituksissa ja otteluissa sidosryhmien tehtävänä on tukea ja kannustaa urheilijoita tekemään parhaansa. Valmennusvastuu on joukkueen valmentajalla tai valmennusryhmän vetäjillä. Tämä koskee harjoitusten läpivientiä, pelaajien valintaa otteluihin ja käytännön ohjausta otteluiden aikana.

Liite 2: Valmennus ikäluokittain

Valmennustoiminnan arvot ovat valmentajalle kaiken valmennuksen perusta.

- **Rakasta ja vaadi**
Valmentaja on kiinnostunut ja osoittaa kiinnostuksensa jokaista junioria kohtaan riippumatta hänen taidoistaan, syntyperästään, ihonväristään tai luonteenpiirteistään. Valmentaja huolehtii, että jokaiselle mahdollistetaan maksimaaliset kehitysmahdollisuudet. Vaatimustaso pidetään korkealla jo ihan pienimmistä junioreista lähtien.
- **Huolehdi turvallisuus**
Valmentaja huolehtii, että jokainen harjoitus on sekä henkisesti että fyysisesti turvallinen tapahtuma. Valmentaja vastaa siitä, että jokainen pelaaja pystyy kehittymään turvallisesti omalta tasoltaan paremmaksi. Valmentaja huolehtii, että harjoitusten aikana keskitytään koripalloon ja vaatii harjoittelurauhaa koko joukkueelle jokaiselta pelaajalta.
- **Kannusta**
Valmentaja luo positiivisen ja motivoivan ilmapiirin harjoituksiin. Jokaisessa harjoituksessa löytyy jokaiselta juniorilta jokin positiivinen suoritus, josta hän myös saa henkilökohtaisen palautteen. Valmentajamme opettavat junioreita ja antavat ohjaavaa palautetta positiivisessa hengessä ja tietävät, että ensin annetaan positiivista palautetta ja sitten ohjaavaa, mikä varmistaa viestin parhaan mahdollisen perille menon. Valmentajat painottavat hyvää yrittämistä ja itsensä ylittämistä. Harjoittelun ilmapiiri pidetään yrittämistä kannustavana ja silloin myös epäonnistumisia sattuu, mutta vain siten opitaan uutta.
- **Hoida kokonaisuus**
Valmentaja seuraa joukkueen ilmapiiriä ja huolehtii, että joukkuehenki on iloinen ja kannustava. Valmentaja pitää huolta, että myös juniorien vanhemmat/huoltajat saavat tietoa harjoittelusta ja palautetta oman lapsensa kehityksestä. Näin varmistetaan sekä pelaajan että vanhempien motivaatio yhteisessä harrastuksessa ja oppimisen prosessissa.

Valmennus pitää sisällään seuraavat osa-alueet:

- tekniikkaharjoittelu
- taktiikkaharjoittelu
- fyysinen harjoittelu
- otteluvalmennus
- henkinen valmennus.

Harjoittelun painopiste on nuoremmissa ikäluokissa voimakkaasti tekniikkaharjoittelussa ja taktista harjoittelua on vähemmän. Fyysisen harjoittelun suunnittelussa on otettava huomioon pelaajan fyysinen kehitystaso. Siirryttäessä vanhempiin ikäluokkiin taktiikkaharjoittelun määrä kasvaa ja tekniikan pienenee. Myös fyysisen harjoittelun määrä kasvaa ja siitä tulee raskaampaa.

MIKROT alle 10v

Yleistä

- harjoituksia 1-2 krt / vko, 1 kpl rytmiikka / yleisurheilu viikossa
- ottelupäiviä suhteessa 5 harjoitusta – 1 ottelupäivä
- 1 vastaan 1 pelaamista (ensimmäisen askeleen harjoittelu)
- pidä harjoitukset yksinkertaisina, korjattavaa löytyy aina
- kaikille tasaisesti peliaikaa. Peliaikaa voidaan jakaa kuitenkin otteluiden välillä, jotta kaikille saadaan onnistumisia ja tasaisia vastustajia

Tekniikka, reilusti yli puolet harjoitteluajasta

- perusasioiden harjoittelua: pallonkäsittely, heittäminen, syöttäminen, puolustaminen, liikkuminen
- suorituksia molemmilla käsillä
- pysähtyminen, liikkeellelähtö ja tukijalan käyttö

Taktiikka

- perusasioita: puolustus, liikkuminen, korin tekeminen
- kentällä tilan hahmottaminen
- kaikki liike kohti koria, syötä leikkaa, tee tilaa pallolle.

Fysiikka

- koordinaatiojuoksua, ketteryyssratoja
- keuhonhallintaa ja rytmitajua
- tasapainoa, temppuratoja
- liikkuvuutta

MINIT 10-12v

Yleistä

- harjoituksia 2-3 krt / vko
- ottelupäiviä suhteessa 5 harjoitusta – 1 ottelupäivä
- kaikille tasaisesti peliaikaa. Peliaikaa voidaan jakaa kuitenkin otteluiden välillä, jotta kaikille saadaan onnistumisia ja peliaikaa omantasoista vastustajaa vastaan
- kauemmin mukana olleilta voidaan jo odottaa perustaitojen osaamista /käyttämistä
- 3 vastaan 3 pelaamista

Tekniikka, yli puolet harjoitteluajasta

- perusasioiden harjoittelu jatkuu
- suorituksia molemmilla käsillä
- oikea heittotekniikka
- peruspysähdykset ja -käännökset
- yksinkertaiset harhautukset
- puolustusjalkatyö ja käsien käyttö

Taktiikka

- perusasiat jatkuvat
- kolmoisuhka
- kenttätasapaino
- liikkuminen
- ei screen -pelejä
- tutustumista rooleihin hyökkäyksessä
- palloton liike myös muualle kuin palloa kohti
- sisä ja ulkopelin hahmottaminen

Fysiikka

- tasapainoa, ketteryyttä
- kehonhallintaa, etenkin keskivartalo
- rytmittäjua ja koordinaatiota
- monipuolista urheilua
- kuntopiirejä, keppijumppaa, kevyitä hyppelyjä
- liikkuvuutta

Otteluvalmennus

- ottelutapahtumaan totuttelu
- ottelun toimintatapojen opettelu

C-JUNIORIT 12-14v

Yleistä

- harjoituksia 3-4 krt / vko
- ottelupäiviä kaudessa 20–35 (suhteessa 5 harjoitusta – 1 ottelupäivä)
- kaikki saavat pelata
- pelaajia voidaan jakaa eri joukkueisiin sen mukaan, kuinka kauan on ollut mukana
- kauemmin mukana olleilta voidaan jo odottaa perustaitojen osaamista/käyttämistä

Tekniikka, puolet harjoitteluajasta

- perusasioiden vahvistaminen jatkuu, lisää vauhtia ja puolustaja mukaan
- oikean heittotekniikan kehittäminen jatkuu + hyppyheitto
- liikkeitä eri pelipaikoilta
- yhdistelmäliikkeitä ja -harhautuksia
- levypallopelaaminen
- erilaiset leikkaukset ja vapautumiset

Taktiikka, osuus lisääntyy aikaisempiin ikäluokkiin verrattuna

- kaikkien pelipaikkojen pelaamista
- siirtyminen puolustuksen ja hyökkäyksen välillä
- kenttätasapaino
- joukkuehyökkäys ja -puolustus
- screen –pelaamisen tekniikka ja taktiset perusteet

Fysiikka

- nopeus-, ketteryys- ja koordinaatioharjoittelua
- perushyppyjä, kimmoisuutta
- keppijumppa, tankojumppa, voimaharjoitteiden perustekniikat
- kuntopiirit
- liikkuvuutta

Otteluvalmennus

- otteluissa keskitytään harjoitusten mukaisiin tavoitteisiin
- yli puolet otteluista olisi hyvä pelata samantasoista tai parempaa joukkuetta vastaan
- otteluiden toimintatapojen opetteleminen
- roolien sopiminen ja toteuttaminen vaihtelee otteluiden välillä

B-JUNIORIT 14-16v

Yleistä

- peli- ja harjoitusmäärät voivat vaihdella pelaajan tason mukaan
- harjoituksia 2-5 krt / vko
- pelejä 20–45 kpl / kausi
- peluutus ansioiden mukaan
- pelilliset tavoitteet, esim. ikäluokan SM-sarja
- pelaajille mahdolliset tuomari- ja valmentajakoulutukset

Tekniikka, määrä vähenee edellisistä ikäluokista

- perusasioiden automatisointi
- pelitaitojen jalostaminen, esim. koko kentän peliin
- eri roolien esittelemine ja opettelemine
- screen -tekniikat

Taktiikka, lisääntyy edelleen, vajaa kolmasosa harjoitteluajasta

- vaihtoehtoisia pelitapoja
- paikkapuolustus
- koko kentän pelaaminen, prässit
- roolit
- 5-5 -pelit
- set -pelien esittelemine

Fysiikka

- lajiin liittyvää kimmoisuus- ja nopeusharjoittelua
- perus- ja nopeusvoimaharjoittelua
- ketteryyttä
- peruskuntopohja luodaan
- liikkuvuutta

Otteluvalmennus

- ottelut voidaan jakaa valmistaviin ja kilpailuotteluihin
- pelisuunnitelma jokaiseen otteluun
- pelisuunnitelman tulisi perustua omaan pelitapaan
- yksilön sekä joukkueen tavoitteet
- pelaajien keskittyminen pelitapahtumaan
- tilastojen (ja videoiden) hyödyntäminen valmennuksessa

A-JUNIORIT 16-19v

Yleistä

- peli- ja harjoitusmäärät tason ja tavoitteiden mukaan
- mahdollisuus kilpa- ja harrastejoukkueisiin
- 4-6 krt / vko
- pelejä 20–50 kpl / kausi
- peliaika jaetaan ko. pelin vaatimusten mukaan
- joukkueella tavoitteet
- pelaajille mahdolliset tuomari- ja valmentajakoulutukset

Tekniikka, noin kolmasosa

- erikoisominaisuuksien ja -liikkeiden harjoittelu
- perustaitoja kehitetään edelleen, yleensä toistojen kautta
- roolien mukainen harjoittelu
- ylitempo
- erikoishyökkäykset ja -puolustukset

Taktiikka, noin kolmasosa

- roolituksen vahvistaminen
- hyökkäys- ja puolustuspelien edelleen kehittämisen ja variaatiot
- set-pelaaminen

Fysiikka

- kimmoisuus- ja nopeusharjoittelu
- ketteryyttä
- perus-, nopeus- ja maksimivoimaharjoittelu
- lajiominaisuusharjoittelu
- kestävyys- ja peruskuntoharjoittelu
- liikkuvuutta

Otteluvalmennus

- valmistavat ja kilpailuottelut
- kilpailuotteluissa tavoitteena voitto
- jokaisessa ottelussa pelisuunnitelma
- pelisuunnitelma voi perustua esim. suoritusavoitteisiin, puolustuspelaamiseen tai omaan pelitapaan
- suunnitelma voi muuttua vastustajan mukaan
- ottelun analysointi (videot, tilastot)

Liite 3: Toimitsijaohjeita

24-sekunnin laite

Käynnistetään, kun:

- pelaaja saa elossa olevan (pelikello käynnissä) pallon haltuunsa.

Pysäytetään ja asetetaan takaisin 24 sekuntiin (ei lukemaa näkyvissä), kun:

- erotuomari viheltää
 - virheen
 - ylösheiton (huom. alempana poikkeus!)
 - rikkomuksen vuoksi
- pelitilanneheitto menee koriin
- pelitilanneheitto osuu renkaaseen, paitsi jos pallo juuttuu renkaan ja levyn väliin
- peli pysäytetään palloa hallussaan pitäneen joukkueen vastustajan toimien takia (erotuomari määrää)(esim. potku).

Asetetaan takaisin 24 sekuntiin ja käynnistetään, kun:

- vastustaja saa elossa olevan pallon haltuunsa.

Pysäytetään, mutta ei aseteta takaisin 24 sekuntiin, kun sama joukkue, jolla oli pallo hallussaan, saa sisäänheiton, kun:

- pallo on mennyt ulos
- on tuomittu kaksoisvirhe
- on syntynyt ylösheitto-tilanne
- peli on katkaistu mistä tahansa palloa hallussaan pitävään joukkueeseen liittyvästä syystä.

Pysäytetään ja sammutetaan (ei lukemaa näkyvissä), kun:

- joukkue saa pallon haltuunsa ja pelikellossa on erän peliaikaa jäljellä alle 24 sekuntia.

Eli yleisesti:

- pysäytetään aina, kun tuomari viheltää
- pysäytetään aina ennen asettamista takaisin 24 sekuntiin (monta mokaa vältettävissä).

Pelikello

Käynnistetään, kun:

- hyppääjä on laillisesti lyönyt palloa ylösheitossa
- pallo jää eloon epäonnistuneen vapaaheiton jälkeen ja kentällä oleva pelaaja koskettaa palloa
- sisään heiton jälkeen pallo koskettaa kentällä olevaa pelaajaa.

Pysäytetään, kun:

- erän peliaika päättyy
- erotuomari viheltää pilliin pallon ollessa elossa
- aikalisää pyytäneen joukkueen vastustaja tekee pelitilannekorin
- tehdään pelitilannekori ottelun neljännen erän tai jatkoerän kahden viimeisen minuutin aikana.

Aikalisät

Aikalisämahdollisuus alkaa, kun:

- pelikello pysäytetään
- vastustaja tekee pelitilannekorin ja joukkue on pyytänyt aikalisää ennen korin syntymistä tai sen jälkeen.

Aikalisämahdollisuus päättyy, kun:

- pallo on pelaajan käytettävissä joko ensimmäistä tai ainoaa vapaaheittoa varten
- pallo on pelaajan käytettävissä sisäänheittoa varten.

Korin tehneelle joukkueelle ei myönnetä aikalisää, kun pelikello pysäytetään pelitilannekorin seurauksena 4. erän tai jatkoerän kahden viimeisen minuutin aikana.

Yleistä:

- valmentaja tai apuvalmentaja pyytää aikalisää
- odota tuomarin merkit ennen summerin soittoa, näytä aikalisän käsimerkki tuomarille
- aikalisäkello käynnistetään tuomarin käsimerkistä
- summeria soitetaan, kun aikalisästä on kulunut 50 sekuntia ja kun aikalisä päättyy.

Vaihdot

Molemmat joukkueet saavat vaihtaa:

- virheen jälkeen
- rikkomuksen jälkeen
- aikalisällä
- kun tuomari on keskeyttänyt pelin muusta syystä
- ylösheittoilanteessa
- vapaahettilanteessa, kun viimeinen heitto onnistuu.

Sisään heittävä joukkue saa vaihtaa

- vastustaja on tehnyt pelikorin 2 viimeisen minuutin aikana 4. tai jatkoerässä.

Yleistä:

pelaaja pyytää vaihtoa:

– vaihtomahdollisuus alkaa, kun

- pelikello pysäytetään
- vaihtoa pyytäneen joukkueen vastustaja tekee pelitilannekorin 4. erän tai jatkoerän 2 viimeisen minuutin aikana

– vaihtomahdollisuus päättyy, kun

- pallo on pelaajan käytettävissä joko ensimmäistä tai ainoaa vapaahettoa varten
- pallo on pelaajan käytettävissä sisäänheittoa varten

Odota tuomarin merkit ennen summerin soittoa, näytä vaihdon käsimerkki tuomarille.

Ylösheittovuoron hallinta ("vinkkari")

- vain ottelun 1. erä aloitetaan ylösheitolla, muulloin sisäänheittovuoron hallintamenettelyn mukaisesti
- se joukkue, joka ei saa palloa haltuunsa 1. erän alussa, saa ensimmäisen sisäänheiton
- vuorohallintamenettely alkaa, kun erotuomari asettaa pallon sisäänheittäjän käytettäväksi, ja päättyy, kun pallo koskettaa kentällä olevaa pelaajaa tai kun sisäänheittoa heittävä joukkue tekee rikkomuksen
- hallintavuorossa oleva joukkue ilmaistään "vinkkarilla", joka osoittaa vastustajan korin suuntaan
- "vinkkarin" suunta muutetaan heti, kun hallintavuoroon liittyvä sisäänheitto päättyy
- sisäänheittoa heittävä joukkue menettää hallintavuoron, jos se rikkoo sisäänheittoa koskevia määräyksiä
- jos kumpi tahansa joukkue tekee virheen sisäänheiton aikana, sisäänheittävä joukkue ei menetä hallintavuoroa
- "vinkkari" käännetään 2. erän päätyttyä (hyvä tehdä tuomarin nähden)

Liite 4: Tietoa erotuomarioiminnasta

Erotuomariluokitus

Erotuomarit luokitellaan kuuteen kansalliseen luokkaan:

0 Kv. erotuomari (KVE)

Erotuomariyksikkö valitsee FIBA:n kansainväliselle erotuomariklinikalle lähetettävät erotuomarit.

1 SM- sarjaerotuomari (SME)

Erotuomariyksikkö määrittää kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka ovat oikeutettuja ylimpänä sarjatasoon tuomitsemaan miesten SM-sarjaotteluja, edellyttäen, että he suorittavat vaadittavat testit ja läpikäyvät ao. koulutuksen hyväksyttävästi. Erotuomariyksikkö valitsee kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka kutsutaan SM-erotuomarien koulutusryhmään.

2 Pääsarjaerotuomari (PSE)

Erotuomariyksikkö määrittää kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka ovat oikeutettuja ylimpänä sarjatasoon tuomitsemaan miesten I-divisioonan otteluja, edellyttäen, että he suorittavat vaadittavat testit ja läpikäyvät ko. koulutuksen hyväksyttävästi. Erotuomariyksikkö valitsee kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka kutsutaan PSE-tuomarien koulutusryhmään.

3 Liittoerotuomari (LTE)

Erotuomariyksikkö määrittää kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka ovat oikeutettuja ylimpänä sarjatasoon tuomitsemaan naisten SM-sarjan, miesten II-divisioonan ja nuorten SM- sarjojen otteluja, edellyttäen, että he suorittavat vaadittavat testit ja läpikäyvät ko. koulutuksen hyväksyttävästi. Erotuomariyksikkö valitsee alueiden erotuomariryhmien esittämistä ehdokkaista kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka kutsutaan kansalliselle erotuomariklinikalle (KEK).

4 Sarjaerotuomari (SAE)

Kunkin alueen erotuomariryhmä määrittää kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka ovat oikeutettuja ylimpänä sarjatasoon tuomitsemaan naisten II-divisioonan, miesten III-divisioonan ja nuorten valtakunnallisten I-divisioonien otteluja.

5 Alue-erotuomari (ALE)

Kunkin alueen erotuomariryhmä määrittää kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka ovat oikeutettuja ylimpänä sarjatasoon tuomitsemaan naisten III-divisioonan, miesten IV-divisioonan ja alueen järjestämiä nuorten otteluja.

6 Nuorisoerotuomari (NUE)

Kunkin alueen erotuomariryhmä määrittää kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka ovat oikeutettuja ylimpänä sarjatasoon tuomitsemaan alueen järjestämiä nuorten otteluja. Nuorisoerotuomari toimii aputuomarina, jonka parina on aina vähintään alue-erotuomari.

Erotuomarin luokan voi tarvittaessa alentaa KV-erotuomareiden osalta liittohallitus, SM-sarja-, pääsarja- ja liittoerotuomareiden osalta erotuomariyksikkö sekä sarja- ja alue-erotuomareiden osalta kyseisen alueen erotuomariryhmä.

Erotuomarilisenssit

Liittohallitus valtuuttaa erotuomarit kilpailuvuosittain erotuomariluokkaansa vastaavin erotuomarioikeuksin.

Kunkin alueen erotuomariryhmä raportoi erotuomariyksikölle perus- ja jatkokurssin hyväksytysti suorittaneista uusista nuoriso ja alue-erotuomareista, jotka maksettuaan liittovaltuuston vuosittain vahvistaman erotuomarilisenssin saavat oikeuden toimia nuoriso- tai alue-erotuomarina.

Erotuomarit luokitteleva elin voi alentaa erotuomarin luokan, ellei hän ole vuosittain lunastanut erotuomarilisenssiä, osallistunut luokitukseen vaadittavaan koulutukseen tai ellei hän ole tuominnut yhtään virallista koripallo-ottelua edellisenä kilpailuvuotena.

Liittohallitus vastaa kansainvälisten erotuomarilisenssien lunastamisesta vuosittain FIBA:n määräysten mukaisesti.

Erotuomaritehtävien nimeäminen

Virallisissa otteluissa on oltava liittohallituksen valtuuttamat erotuomarit.

Erotuomariyksikkö tai sen valtuuttama, kyseisestä sarjasta vastaava alueellinen liitonimeäjä nimeää kaikkien liiton järjestämien ottelujen erotuomarit. Erotuomariyksiköllä tai sen valtuuttamalla liitonimeäjällä on poikkeustapauksessa oikeus nimetä erotuomari omaa luokitustaan ylemmän sarjatason otteluun.

Alueet voivat järjestää ottelujensa erotuomarinimeämiset haluamallaan tavalla.

Erotuomariyksikkö tai alueen erotuomariryhmä voi nimetä myös komissaarin ratkaisuootteluihin tai turnauksiin. Komissaareille on omat toimintaohjeet.

FIBA:n virallisiin otteluihin erotuomarit nimeää FIBA. Muihin kansainvälisiin otteluihin erotuomarit nimeää erotuomariyksikkö.

Erotuomariyksikkö nimeää kansainväliselle kilpailumatkalle lähtevän erotuomarin.

Huippu- ja kilpakoripallosarjoissa erotuomarit ilmoittavat kyseisen sarjan nimeäjälle, mikäli he ovat estyneitä hoitamaan heille nimetyn erotuomaritehtävän. Nimeäjä suorittaa vaihdon ja informoi tarvittaessa joukkueita. Muissa sarjoissa erotuomari on estyneenä ollessaan itse velvollinen järjestämään sijaisen. Sijaisen on oltava oikeutettu tuomitsemaan kyseisen sarjan otteluja.

Erotuomarien peruskoulutusvaatimukset

SM-sarjaerotuomari (SME)

- on toiminut pääsarjaerotuomarina vähintään yhden kilpailuvuoden ajan osoittaen erinomaista pelinjohtokykyä suorittaa kilpailuvuosittain SM-sarjaerotuomareilta vaadittavat testit hyväksytysti.
- ikä enintään 50 vuotta

Pääsarjaerotuomari (PSE)

- on toiminut liittoerotuomarina vähintään yhden kilpailuvuoden ajan osoittaen erinomaista pelinjohtokykyä
- suorittaa kilpailuvuosittain pääsarjaerotuomareilta vaadittavat testit hyväksytysti
- ikä enintään 52 vuotta
- Liittoerotuomari (LTE)
- on toiminut vähintään yhden kilpailuvuoden ajan sarjaerotuomarina osoittaen hyvää pelinjohtokykyä
- on suorittanut hyväksytysti kansallisen erotuomariklinikan (KEK),
- osallistuu kilpailuvuosittain erotuomariyksikön järjestämään kauden avauskoulutukseen ja suorittaa liittoerotuomareilta vaadittavat testit hyväksytysti.

Sarjaerotuomari (SAE)

- on toiminut vähintään yhden kilpailuvuoden ajan alue-erotuomarina osoittaen hyvää pelinjohtokykyä
- osallistuu kilpailuvuosittain alueen järjestämään kauden avauskoulutukseen ja suorittaa sarjaerotuomareilta vaadittavat testit hyväksytysti.

Alue-erotuomari (ALE)

- on suorittanut hyväksytysti jatkokurssin.
- on toiminut vähintään kolme kuukautta nuorisoerotuomarina ja tuominut aktiivisesti alueen nuorten otteluita
- on täyttänyt kuusitoista (16) vuotta. Alueen erotuomariryhmä voi kuitenkin poikkeustapauksessa hyväksyä alue-erotuomariksi tätä nuoremman henkilön.
- jatkokurssi on suoritettava viimeistään seuraavan pelikauden aikana peruskurssin suorittamisen jälkeen

Nuorisoerotuomari (NUE)

- on suorittanut hyväksytysti peruskurssin
- on täyttänyt viisitoista (15) vuotta. Alueen erotuomariryhmä voi kuitenkin poikkeustapauksessa hyväksyä nuorisoerotuomariksi tätä nuoremman henkilön
- nuorisoerotuomarin luokitus on voimassa peruskurssin suorittamisesta seuraavan pelikauden ajan

Erotuomarin velvollisuudet

- erotuomari on velvollinen tuomitsemaan hänelle nimetyt ottelut.
- erotuomarin on huolehdittava tuomitsemistehtävänsä suorittamisesta asianmukaisella velvollisuudentunnolla, kuten:
- saapua pelipaikalle liiton sarjoissa vähintään 20 minuuttia ja alueen sarjoissa vähintään 10 minuuttia ennen ilmoitettua alkamisajankohtaa ja suorittaa sääntöjen ja sarjamääräysten mukaiset valmiustoimenpiteet riittävän aikaisin, jotta ottelu pääsee alkamaan määräaikana,
- esiintyä tuomitessaan virallisten pelisääntöjen määräämässä erotuomariasussa, jonka on oltava liiton hyväksymä,
- ilmoittauduttava komissaarille, jos sellainen on paikalle määrätty,
- huolehtia, että ottelupöytäkirja on asianmukaisesti täytetty,
- johtaa ottelua sääntöjen mukaan ja puolueettomasti,
- laatia raportti kilpailun järjestäjälle tuomitsemastaan ottelusta jätetyn vastalauseen johdosta,
- tehdä ilmoitus kilpailun järjestäjälle havaituista järjestelyrikkeistä sekä puutteista,
- laatia raportti kilpailun järjestäjälle pelistä erottamisen johdosta,
- ilmoittaa viipymättä osoitteensa muutoksesta oman alueensa ja liiton toimistoon
- SM-sarja-, pääsarja-, liitto- ja sarjaerotuomarit velvoitetaan osallistumaan liiton heille järjestämiin koulutustilaisuuksiin ja noudattamaan niissä erikseen annettuja velvoitteita.
- SM-sarja ja pääsarjaerotuomarit ovat velvollisia osallistumaan erotuomarien kouluttamiseen

Erotuomareiden oikeudet

- Erotuomareilla on oikeus saada tuomitsemastaan ottelusta liittohallituksen kilpailuvuosittain vahvistama sarjakohtainen palkkio sekä matkaotteluista matkakorvaus ja päiväraha kulloinkin voimassa olevan Suomen Koripalloliiton matkustussäännön mukaisesti.
- Ottelun järjestäjän on suoritettava yllä mainitut maksut erotuomareille välittömästi ottelupaikalla, elleivät kilpailun järjestäjä (liitto/alue) ja liiton erotuomariyksikkö yhdessä kutakin sarjaa erikseen koskien muuta päätä.
- SM-sarja-, pääsarja- ja liittoerotuomareilla on oikeus päästä maksuttomasti seuraamaan liiton, alueiden ja seurojen järjestämiä otteluita. Liitto toimittaa liittoerotuomarikortin kaikille em. luokkien erotuomareille.
- Koripallojaosto tukee erotuomarikoulutusta. Koulutuksessa noudatetaan Koripalloliiton periaatteita ja menettelytapoja, jotka löytyvät osoitteesta:
- <http://www.koris.net/koulutus/erotuomarikoulutus/>

Liite 5: Sarjailmoittautumiset ja ottelujärjestelyt

Sarjoihin ilmoittautuminen

Joukkueiden joukkueenjohtajat ilmoittavat joukkueensa sarjaan, joka valmentajien kanssa on päätetty. Ilmoittautuminen tehdään suoraan Koris.netin (www.koris.net) kautta. Sarjamaksut liitto laskuttaa suoraan koripallojaostolta.

Otteluiden järjestäminen

Otteluiden järjestämiseen löytyy ohjeet ”*Joukkueenjohtajan ohjeet*” -oppaasta.

Pelisalivuorot

Sarjaohjelmien ilmestyttyä joukkueenjohtaja kerää ohjelmasta koko syksyn kotipelit. Varausvastaavalle lähetetään lista, josta selviää:

- joukkue ja sarja
- yhdyshenkilön nimi ja matkapuhelinnumero
- päivän peliohjelma, yksi vai useampi peli
- peliviikko ja toive viikonpäivästä
- pelisalitoive.

Nämä lähetetään salivarausvastaavalle sähköpostilla. Koko kauden salivuorot voi lähettää kerralla tai sitten kevätpuolen erikseen lokakuussa. Varausvastaava ilmoittaa vahvistukset, kunhan hän on ne saanut kaupungin liikuntatoimesta.

Liite 6: Seuran ansiomerkit ja palkitseminen

Seuran ansiomerkit

Kunniamerkki

Kunniamerkki annetaan henkilölle, joka on kutsuttu Tampereen Pyrintö r.y.:n kunniajäseneksi. Kunniajäseneksi voidaan kutsua henkilö, joka erityisen ansiokkaasti on toiminut seuran hyväksi ja joka on täyttänyt vähintään 50 vuotta. Kunniajäseneksi kutsumisesta päättää seuran vuosikokous johtokunnan esityksestä. Kunniajäsenillä on vapaa pääsy kaikkiin seuran järjestämiin tilaisuuksiin.

Ansiomerkki

Ansiomerkki voidaan antaa:

- a) henkilölle, joka erityisen menestyksellisesti on työskennellyt vähintään 10 vuoden ajan Tampereen Pyrintö r.y.:n hyväksi
- b) ulkomaalaiselle tai seuraan kuulumattomalle kotimaiselle henkilölle, joka on huomattavasti avustanut Tampereen Pyrintö r.y.:n työtä tai muuten erityisesti ansioitunut urheilun alalla
- c) Tampereen Pyrintöön kuuluville olympiavoittajille, maailmanmestareille ja maailmanennätyksen saavuttaneille urheilijoille

Tunnustusmerkki

Tunnustusmerkki voidaan antaa:

- a) henkilölle, joka ansiokkaasti on toiminut a.o. jaostoon kuuluvan urheilualan hyväksi seurassa, jolloin merkki on punainen rengas-P
- b) aktiiviselle kilpailijalle, joka on voittanut Suomen mestaruuden joko henkilökohtaisessa tai joukkuekilpailussa tai edustanut seuraa menestyksellisesti ulkomaisissa kilpailuissa tai maaotteluissa, jolloin merkki on musta rengas-P
- c) henkilölle, joka huomattavalla tavalla on taloudellisesti tukenut a.o. urheilualan toimintaa seurassa, jolloin merkki on punainen rengas-P.

Standaari

Tampereen Pyrintö ry:n standaari voidaan antaa seuralle, yhteisölle tai yksityiselle henkilölle tunnustuksen osoituksena tuloksellisesta yhteistyöstä seuran kanssa. Ansiomerkin antamisesta päättää seuran johtokunta. Tunnustusmerkin myöntämisestä päättää johtokunta a.o. jaoston esityksestä.

Standaarin antamisesta päättää johtokunta. Kunnia-, ansio- ja tunnustusmerkkien sekä, standardinmuodon ja mitat vahvistaa seuran vuosikokous. Kunnia- ja ansiomerkit sekä standardit ovat yhteisiä koko seuralle. Kunnia-, ansio- ja tunnustusmerkkien sekä standardien saajista pidetään luetteloa.

Kunnia- ja ansiomerkit numeroidaan. Kunnia-, ansio- ja tunnustusmerkkiä sekä standaaria ei saa luovuttaa toiselle. Kadonnut merkki on asianomaisen kuolettava, jolloin johtokunnalle ilmoitetaan merkin todistettavasti kadonneen. Kadonneen merkin tilalle saa uuden sen hinnan suorittamalla.

Koripalloliiton ansiomerkit

Koripalloliiton ansiomerkit ja niiden hakumenettely yms. Löytyvät osoitteesta:
http://www.koris.net/info/ohjeita_selvityksia/palkitsemista_koskevia_ohjeita/

Kunniajäsen

Koripalloliiton Liittokokous voi liittohallituksen esityksestä kutsua liiton kunniapuheenjohtajaksi ja kunniajäseneksi henkilöitä, jotka ovat pitkään toimineet ansiokkaasti liiton hyväksi. Heillä on läsnäolo- ja puheoikeus liittokokouksessa. Kunniapuheenjohtajana voi olla yksi henkilö kerrallaan.

Ansiomerkit

Ansiomerkit ovat:

- Kultainen ansiomerkki
- Hopeinen ansiomerkki
- Pronssinen ansiomerkki

Ansiomerkit myöntää liittohallitus tai sen asettama palkitsemisyksikkö. Ansiomerkki voidaan myöntää myös ulkomaalaiselle. Ansiomerkki on henkilökohtainen ja se voidaan myöntää vain täysi-ikäiselle henkilölle. Ansiomerkki jaetaan liiton kustannuksella.

Kultaisen ansiomerkin myöntää liittohallitus saatuaan perustellun ehdotuksen palkitsemisyksiköltä. Edellytyksenä kultaisen ansiomerkin saamiselle on erityisen ansiokas toiminta kansainvälisellä, valtakunnallisella tai seuratasolla. Hopeisen ansiomerkin myöntämisestä tulee olla vähintään kolme vuotta. Kultaiset ansiomerkit numeroidaan. Kultaisen ansiomerkin saaja saa liiton ainaisvapaakortin, joka oikeuttaa sisäänpääsyn kaikkiin Suomessa pelattaviin koripallo-otteluihin.

Hopeinen ansiomerkki myönnetään liittohallituksen tai sen valtuuttaman elimen päätöksellä henkilölle, joka menestyksellisesti on toiminut liiton tai sen alueiden ja seurojen hyväksi. Toimintavuosia lajin parissa edellytetään olevan vähintään kahdeksan. Pronssisen ansiomerkin myöntämisestä tulee olla vähintään neljä vuotta. Hopeinen ansiomerkki voidaan myöntää pelaajalle tai erotuomarille, joka erityisen merkityksellisesti on edustanut Suomea ja koripalloilua kansallisissa ja kansainvälisissä kilpailuissa.

Pronssinen ansiomerkki myönnetään liittohallituksen tai sen valtuuttaman elimen päätöksellä henkilöille, joka ansiokkaasti on toiminut usean vuoden aikana koripalloilun hyväksi.

Heikki Tuomaala-palkinto

Liitto jakaa vuosittain Heikki Tuomala -palkinnon vapaaehtoisesta koripallotyöstä. Palkittavan tulee olla viimeksi kuluneen vuoden aikana vapaaehtoistyöllään merkittävästi edistänyt koripalloilun menestymistä liitto-, alue- tai seuratasolla. Esitykset palkinnon saajaksi tulee tehdä palkitsemisyksikölle vuosittain 15.3. mennessä.

Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n ansiomerkit

Ansiomerkkejä myönnetään henkilöille tunnustukseksi valtakunnallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla liikunnan kansalaistoiminnan piirissä tehdystä työstä lasten ja nuorten liikunnan, kunto- ja terveysliikunnan, kilpa- ja huippu-urheilun, koululais- ja opiskelijaliikunnan, erityisliikunnan, liikunnan järjestötoiminnan tai muun liikuntaa edistävän toiminnan hyväksi.

Suomen liikuntakulttuurin ja urheilun ansioristit ja mitalit

Suomen liikuntakulttuurin ja urheilun ansioristit ja mitalit anotaan opetusministeriöltä. Koripalloliitto vastaa liiton hallituksen tai palkitsemisyksikön hakemien ansioristien ja mitalien kustannuksista.

Merkkipäivät

Pääsääntöisesti seura huolehtii jäsenkuntansa muistamisista. Seuran johtokunta päättää tapauskohtaisesti muistamisen muodoista koskien mm. merkittäviä syntymäpäiviä, ylioppilaaksi pääsyä, hautajaisia jne.